

UNLP získala za liečbu cievnej mozgovej príhode najvyššie ocenenie - diamantový status na svetovej úrovni

1.6.2026 - | Univerzitná nemocnica L. Pasteura Košice

Neurologická klinika pod vedením prof. MUDr. Zuzany Gdovinovej, CSc., FESO, FEAN, už po piatykrát získala najvyššie celosvetovo uznávané diamantové ocenenie ESO Angels AWARDS za ošetrovanie pacientov po prekonaní cievnej mozgovej príhody (CMP) na špičkovej úrovni.

Prestížne ocenenie môže získať len zdravotnícke zariadenie, ktoré dosahuje nadštandardné výsledky v starostlivosti o pacientov s CMP. Na 12. ročníku kongresu ESO v Holandsku si ocenenie prevzalo 422 pracoviísk z celej Európy. Neurologická klinika UNLP je súčasťou iniciatívy ESO Angels už desiaty rok a doposiaľ získala až 13 ocenení, z toho päť najvyšších.

Pri mozgovej príhode rozhodujú minúty

CMP patrí medzi najčastejšie príčiny úmrtí vo vyspelých krajinách sveta a zároveň je najčastejšou príčinou dlhodobej invalidity. Na Slovensku evidujeme posledné roky viac ako 11-tisíc prípadov. „Ochorenie častejšie postihuje starších pacientov, ale veková hranica sa posúva do mladších skupín. Máme aj pacientov mladších ako 30 rokov, tých je ale našťastie málo, ale vo veku okolo 40 rokov ich pribúda. Za veľký počet CMP v mladšom veku zodpovedá neliečená, alebo nedostatočne liečená arteriálna hypertenzia (vysoký krvný tlak),“ hovorí profesorka Gdovinová.

Medzi najčastejšie príznaky CMP patria:

- pokles kútika pri úsmeve,
- slabosť alebo pokles ruky,
- porucha reči či nezrozumiteľná artikulácia.

Ak sa objaví čo i len jeden z príznakov, je potrebné **okamžite kontaktovať záchrannú zdravotnú službu**. Pri CMP totiž **rozhoduje čas**.

Spolupráca záchranárov, neurológov aj rádiológov

Úspešná liečba CMP závisí od rýchlej spolupráce viacerých odborností – od záchranárov cez neurológov až po rádiológov.

Už posádka záchrannej zdravotnej služby zisťuje presný čas, kedy bol pacient naposledy bez príznakov. Na základe toho rozhoduje o ďalšom postupe a výbere nemocnice. V prípade závažných foriem CMP smerujú pacienti do špecializovaných komplexných centier, medzi ktoré patrí aj UNLP.

Ešte pred príchodom pacienta záchranári komunikujú so zdravotníckym personálom v nemocnici, kde sa pripraví CT prístroj a celý tím odborníkov. Pacient tak dostáva akútnu liečbu okamžite po príchode.

Moderná liečba zachraňuje mozog aj kvalitu života

Pri akútnych cievnych mozgových príhodách lekári v nemocnici používajú **intravenóznú trombolýzu** – liečbu, pri ktorej sa zrazenina rozpustí pomocou lieku podaného do žily. Táto liečba je najúčinnějšía do 4,5 hodiny od prvých príznakov a vykonáva sa v sieti 44 nemocníc určených na liečbu CMP.

Pri uzávere veľkých ciev je potrebné vykonať **mechanickú trombektómiu**. Ide o špecializovaný zákrok, pri ktorom intervenčný rádiológ pomocou tenkého katétra odstráni zrazeninu priamo z mozgovej cievy. Na tomto výkone spolupracuje tím odborníkov Neurologickej kliniky spolu **s tímom Kliniky rádiológie a zobrazovacích metód UNLP** pod vedením prednostu **MUDr. Piotra Pedowského**. Pacientov na trombektómiu transportujú do nemocnice z celého Košického aj Prešovského kraja.

„Tento rok sme podľa registra CMP vykonali 236 trombektómií, ale **stále čelíme problému, že nemocnice ktoré posielajú pacientov na trombektómiu z Prešovského a Košického kraja nenahlásia všetkých pacientov**, pretože podľa evidencie Kliniky rádiodiagnostiky a zobrazovacích metód je to 361 pacientov,“ popisuje priestor na zlepšenie v hlásení profesorka Gdovinová.

Zlepšovanie procesov prinieslo lepšie výsledky

Klinika v posledných rokoch upravila manažovanie akútnej starostlivosti o pacientov s CMP. Na jednotke intenzívnej starostlivosti pracujú dvaja lekári, pričom jeden z nich sa počas pracovných dní venuje výlučne manažmentu pacientov s akútnou CMP od prijatia až po podanie liečby.

„Snažíme sa však meniť postupy aj počas ústavnej pohotovostnej služby – výsledkom je skrátenie času do podania liečby, kedy **viac ako 55% pacientov dostalo liečbu do 45 minút**,“ vysvetľuje profesorka Gdovinová.

Podľa nej sa vďaka vyššiemu podielu akútne liečených pacientov zlepšujú aj výsledné zdravotné stavy po prekonanej CMP. „Neurológovia skrátili čas podania trombolýzy a kolegovia z Kliniky rádiológie a zobrazovacích metód dlhodobo skracujú čas potrebný na realizáciu mechanickej trombektómie. Od roku 2024 je podanie liečby stabilne na úrovni približne do 20 minút,“ dopĺňa.

Čo hodnotí ESO Angels Awards

European Stroke Organisation (ESO) je európska odborná organizácia, ktorá stanovuje odporúčania pre modernú liečbu CMP na základe najnovších vedeckých poznatkov. Iniciatíva ESO Angels hodnotí nemocnice podľa viacerých ukazovateľov:

- rýchlosti podania akútnej liečby,
- počtu pacientov liečených trombolýzou a trombektómiou,
- kvality následnej starostlivosti,
- výsledného zdravotného stavu pacientov.

Na získanie diamantového ocenenia musí nemocnica splniť mimoriadne prísne kritériá.

Polovica pacientov musí dostať akútnu liečbu do 45 minút od príchodu do nemocnice, pričom mechanická trombektómia musí byť realizovaná do 90 minút. Organizácia zároveň hodnotí aj dôslednosť diagnostiky, prevencie komplikácií a následnej liečby pacientov. Tieto limity predurčujú, kto získa zlaté, platinové a najprísnejšie hodnotené diamantové ocenenie.

<https://unlp.sk/aktualita/unlp-ziskala-za-liecbu-cievnej-mozgovej-prihode-najvyssie-ocenenie-diamantovy-status-na-svetovej-urovni>